

FÅ DET MAKSIMALE UD AF KØERNES SANDSENGE

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Smittebeskyttelse i forhold til sandsenge handler om tørt, løst sand i tilstrækkelige mængder.

Sand har overvejende positive egenskaber som strølesmateriale. Men uanset hvor godt sand er som strøelse, er management af sandsengene essentielt for at opnå alle de gode effekter som eksempelvis forbedret klovsundhed, mere mælk og bedre yversundhed. Effekter, som skal betale for de øgede omkostninger i form af slid på inventar og maskiner.

Sand bør have et tørstofindhold på mere end 95 pct. og et meget lavt indhold af organisk materiale. Ved en høj tørstofprocent og lavt indhold af organisk materiale reduceres risikoen for forekomst af yverbetændelsesbakterier i strøelse og på pattespidserne og dermed risikoen for yverbetændelse.

Sand bør have et tørstofindhold på mere end 95 pct. og et meget lavt indhold af organisk materiale. Foto: SEGES.

Sådan sikres hurtig afledning

Sand har ingen absorberende evne, men kan aflede ajle og mælkespild hurtigt, især hvis:

- sandkornene er mellem 0,1 og 1 mm
- sandet har et lavt indhold af ler og silt
- sandet dagligt løsnes i dybden og jævnes.

Sand med lavt indhold af ler og silt i størrelsen 0,1 til 1 mm sikrer, at sandet ikke pakker. At løsne sandet skal ikke kun sikre en hurtig dræning af ajle og mælkespild men også sikre, at kørerne altid har et blødt og eftergivende liggeareal, som øger koens liggetid og derved ydelse.

Brug rigeligt sand

Sengebåsehygiejnen afhænger også af mængden af sand i sengebåsen. Ved at fylde kummerne til over sengebåsekanten øges sandsynligheden for, at koen selv sparker gødning ud af sengebåsen, og arbejdsbelastningen i de to-fire daglige nedskrabninger reduceres. Man må dog forvente, at det daglige sandforbrug øges til 20-25 kg sand pr. seng.

Husk at tømme kummerne

Sandet i kummerne bør skiftes ud et par gange årligt, eller når der sker en pludselig stigning i forekomsten af køer, smittet med miljøbakterier. At tømme kummerne et par gange årligt er amerikanske anbefalinger. Jeg mener dog, at det også må gælde i Danmark, hvor vi må formode et hurtigere fald i tørstofprocenten og stigning i organisk materiale i sandet end i USA, da vores kummer er med fast betonbund.

Se også filmen om håndtering af sandsenge i forhold til smittebeskyttelse på [www.landbrugsinfo.dk>kvæg>sundhed og sygdom>smittebeskyttelse](http://www.landbrugsinfo.dk/kvæg/sundhed/og_sygdom/smittebeskyttelse).

Læs også:

[Stor opmærksomhed på smittebeskyttelse](#)

[Mere viden om smitte mellem køer og mennesker](#)

[Forkert eksportør = ingen erstatning](#)

[Film om smittebeskyttelse](#)

Artiklen har været bragt i Kvæg Nyt nr. 21 - 2015